

PROJEKT

Załącznik do uchwały Nr
Rady Gminy Dąbrowa Chełmińska
z dnia

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI CZARZE NA LATA 2018 - 2028

Spis treści

Lista załączników	2
Wstęp	4
Analiza zasobów wsi	4
Analiza SWOT	7
Wizja rozwoju wsi	7
Opis i charakterystyka obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenia oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne a w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego.	8
Arkusze planowania	11-16
Zadania przewidziane do realizacji	17

Lista załączników:

Arkusz 1	Analiza zasobów wsi
Arkusz 2	Jacy jesteśmy? – Diagnoza aktualnej sytuacji naszej wsi. Jaka jest nasza wieś?
Arkusz 3	Analiza SWOT. Podsumowanie sytuacji rozwojowej wsi Czarże
Arkusz 4	Wizja stanu docelowego
Arkusz 5	Arkusz Planowania Nasza Mała Strategia – Plan Odnowy Miejscowości
Arkusz 6	Harmonogram wdrażania planu

1. Wstęp

Wieś jest usytuowane w środkowej części województwa kujawsko - pomorskiego, w powiecie bydgoskim i położone jest w północnej części Gminy Dąbrowa Chełmińska. Wieś Czarze zamieszkuje 980 osób (stan na dzień 31 grudnia 2006 r.).

Celem opracowania Planu Rozwoju Miejscowości Czarze jest sformułowanie strategii jej rozwoju, a przedmiotem jest:

- analiza zasobów wsi,
- analiza korzystnych i niekorzystnych cech wewnętrznych sołectwa, oraz potencjalnych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość sołectwa i jego mieszkańców,
- wizja rozwoju wsi,
- priorytety rozwojowe, cele i projekty.

Wieś musi dysponować Planem Rozwoju Miejscowości w celu wykorzystania w pełni istniejącego potencjału i szans rozwojowych, w tym dostępu do środków zewnętrznych.

Gmina Dąbrowa Chełmińska posiada Strategię Rozwoju Gminy Dąbrowa Chełmińska do 2023 roku zatwierdzoną uchwałą Rady Gminy Dąbrowa Chełmińska Nr XXXIII.295.2013 z 12 grudnia 2013 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Dąbrowa Chełmińska.

2. Analiza Zasobów wsi Czarze

Wieś Czarze jest zabudowana w kształcie ulicówki, z peryferycznym rozproszeniem, położona na wysokości 30 m n.p.m. w dolinie Wisły nad jej starorzeczem, w części na łagodnych stokach doliny. Przed wylewaniem chronią wieś wały. Między wałami a korytem Wisły występują piaszczyste starorzecza.

Nazwa wsi zmieniała się w ciągu wieków: Scarnese (1222), Scharnensee (1248), Czarnsee (1285), Czarza (1570), Czarze i Czarze (1789), Scharnese (1876 i później).

Do najważniejszych zabytków wsi należy salowy kościół ze schyłku XIII i pocz. XIV w. (wyposażenie barokowe) zbudowany w stylu gotyckim z kamieni polnych i cegły według planu prostokątnego, bez oddzielnego prezbiterium, z dobudowanym później przedsionkiem i z wieżą więzarkową od zachodu wraz z cmentarzem rzymsko – katolickim założonym w XIX w. usytuowanym wokół kościoła. Na terenie wsi znajduje się także cmentarz ewangelicki z XIX w., usytuowany we wschodniej części wsi o bogatym drzewostanie; bardzo zdewastowany – nieczynny.

Przez teren wsi przebiegają drogi powiatowe nr 1601 C relacji Dąbrowa Chełmińska – Kokocko oraz nr 1540 C Ostromecko - Czarze.

Część wsi Czarze znajduje się w obszarze Zespołu Parków Krajobrazowych nad Dolną Wisłą, który został utworzony na mocy Uchwały Nr XLVIII/797/18 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 30 lipca 2018 r. w sprawie włączenia Parku Krajobrazowego Góry Łosiowe do Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego i zmiany nazwy tego Zespołu. Utworzony Park ciągnie się wzdłuż Wisły na długości 100 km i zajmuje powierzchnię 60,5 tysięcy ha. Administracyjnie położony jest na terenie 20 gmin: Bydgoszcz, Osielsko, Dobrcz, Dąbrowa Chełmińska(m.in. wieś Czarze), Unisław, Kijewo Królewskie, Pruszcz Pomorski, Świecie nad Wisłą, Stolno, Jezewo, Drgacz, Grudziądz, Warlubie, Nowe, Chełmno i miasto Chełmno, Gruta, Płużnica, Radzyń Chełmiński i Rogóźno. Jest więc największym Parkiem w województwie Kujawsko-Pomorskim.

Zanotowano tutaj ponad 1000 gatunków roślin naczyniowych, a wśród nich wiele niezwykle rzadkich i ginących, 50 spośród nich objętych jest ochroną ścisłą.

Osią wyznaczającą kształt parku jest rzeka Wisła, której charakterystycznymi elementami są pojawiające się piaszczyste wyspy i ławice. Zwykle są one nietrwałe. Jednak, gdy nie zostają

rozmyte, szybko zarastają roślinnością, a rzeka odkłada następne ławice na ich przedłużeniu lub w pobliżu. Ważną cechą jest ich izolacja od łądu, dzięki czemu są cennym miejscem gniazdowania wielu gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem.

Na dnie doliny, w pobliżu rzeki, na regularnie zalewanych terenach, spotkać można lasy łęgowe, będące europejskim odpowiednikiem tropikalnych lasów deszczowych. Ta najbardziej złożona struktura przestrzenna wśród lasów naszego kontynentu złożona jest w znacznej mierze z wierzby kruczej i białej, topoli czarnej i białej oraz krzewów, np. trzmieliny europejskiej i dzikiego bzu czarnego. Runo leśne tworzy gęszcz wysokich wieloletnich roślin zielnych, takich jak bylica pospolita, starzec rzeczny, kostrzewa olbrzymia, pokrzywa zwyczajna i inne. Łęgi są najbogatszym w ptaki i ssaki środowiskiem leśnym centralnej Europy. Dawniej lasy te porastały doliny wszystkich większych rzek, jednakże w wyniku działalności człowieka uległy znacznej redukcji.

Tereny niegdyś zalewowe, dzisiaj stanowią żyzne łąki i pola z licznymi ciągami jezior i starorzeczy, będącymi fragmentami dawnego koryta rzeki. Początkowo starorzecza wypełnione są wodą, z biegiem czasu ulegają jednak zasypaniu i zamuleniu, aż w końcu zaznaczają się jako płytkie, podmokłe zakłębnięcia otoczone pasmem drzew. Odcięte od nurtu starorzecza cechują się bogactwem roślin wodnych. Rosną tu grzybienie, grąźel, rdestnice i rzadka paproć wodna, będąca pod ścisłą ochroną-salwinia pływająca. Charakter roślinności wodnej i szuwarowej niejednokrotnie stanowi odzwierciedlenie ukształtowania strefy brzegowej zbiornika wodnego i od głębokości wody. Na granicy łądu i wody wykształcają się zwykle turzycowiska, najpłytsze partie akwenów porastają szuwary właściwe, dalej często obserwowanym jest pas roślin wodnych o liściach pływających. Bardzo charakterystycznym i powszechnie znanym zbiorowiskiem roślinności o liściach i kwiatach pływających jest zespół grązela żółtego i grzybieni białych. W miejscach najgłębszych występować może roślinność całkowicie zanurzona.

Strefa zboczowa wznosząc się, przechodzi w wysoczyznę morenową, mającą charakter płaskiej i falistej równiny. Strefę tę urozmaicają pojedyncze zagłębienia, tzw. oczka wodne, powstałe po wytopieniu się brył martwego lodu. Wysoczyznę morenową rozcinają liczne doliny i parowy, które osiągają kilka kilometrów długości i kilkadziesiąt metrów głębokości. Z obszarami wysoczyzn wiążą się typowe, zróżnicowane siedliska lasów mieszanych i borów.

Największy jednak udział w tworzeniu krajobrazu Parku mają zbiorowiska użytków zielonych – łąkowe i pastwiskowe. Swoją genezę i trwanie zawdzięczają gospodarce człowieka, głównie koszeniu i wypasaniu. Powstały one po wykarczowaniu lasów lub na skutek odwodnienia torfowisk niskich. Główny składnik roślinności łąk i pastwisk stanowią trawy.

Na terenie Zespołu Parków Krajobrazowych nad Dolną Wisłą istnieje 14 rezerwatów przyrody, 151 pomników przyrody w tym 4 obiekty przyrody nieożywionej (1 jaskinia, 1 gład narzutowy i 2 źródła), 97 pojedynczych drzew lub ich grupowań oraz alei obszar chronionego krajobrazu i stanowisko dokumentacyjne.

Na najbardziej wartościowych przyrodniczo obszarach utworzone zostały rezerваты, których zadaniem jest zachowanie pewnych fragmentów przyrody uznanych za naturalne lub mało zmienione działalnością człowieka. Obiekty te o różnych wielkościach, wyłączone są z eksploatacji gospodarczej ze względu na ich rangę ekologiczną, naukową i dydaktyczną. W zależności od celu ochrony rozróżnia się odpowiednie typy rezerwatów. Niektóre z występujących na terenie Parku mają status rezerwatów ścisłych, gdzie nie dopuszcza się żadnej ingerencji człowieka i daje się przyrodzie możliwość kształtowania zgodnie z jej prawami. Większość obiektów to rezerваты częściowe, w których istnieje możliwość przeprowadzania zabiegów gospodarczych, wspomagających przyrodę w utrzymaniu stanu zgodnego z celem.

Tereny i obiekty, którymi dysponuje wieś to: dom z remizą strażacką oraz świetlicą, boisko.

Wieś ma charakter typowo rolniczy (85 gospodarstw rolnych), dlatego też w przyszłości duże znaczenie na jego terenie będą miały gospodarstwa agroturystyczne.

Struktura działalności gospodarczej w miejscowości Czarże na dzień 31.12.2017r.

	Produkcja	Usługi	Handel	Gastronomia	Transport
Czarże	0	14	13	0	3

Instytucje publiczne:

- Urząd Gminy, Bank Spółdzielczy znajdują się w oddalonej ok. 6 km Dąbrowie Chełmińskiej

- we wsi Czarże działa – filia poczty, ośrodek zdrowia, Zespół Szkół, filia biblioteki, kościół rzymsko – katolicki p.w. N.N.M.P.

Głównym centrum kulturalnym wsi jest świetlica wiejska z lokalizowana w budynku remizy OSP.

Dzieci i młodzież uczęszczają do Zespołu Szkół w Czarżu.

Demografia:

Kształtowanie się liczby ludności we wsi Czarże na przełomie lat 2010 – 2017

Rok	Liczba ludności wsi Czarże
2010.12.31	1033
2011.12.31	1034
2012.12.31	1031
2013.12.31	1043
2014.12.31	1048
2015.12.31	1047
2016.12.31	1043
2017.12.31	1041

We wsi Czarże działają następujące organizacje:

- Ochotnicza Straż Pożarna,

- Koło Gospodyń Wiejskich,

- Kółko Rolnicze,

- Zespół Nadwiślanie,

- Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

3. Analiza SWOT

Na podstawie analizy zasobów, opracowano korzystne i niekorzystne cechy wewnętrzne wsi, jak i potencjalne szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość wsi i mieszkańców.

4. Wizja odnowy wsi

Wizja odnowy wsi powstała w wyniku dyskusji mieszkańców, odwołuje się do przyszłości. Wizję odnowy wsi sformułowano następująco:

„Nasza wieś miejsce, estetyczne, bezpieczne i atrakcyjne”

5. Arkusz Planowania

Arkusz planowania – Plan Rozwoju Miejscowości zawiera układ wyznaczonych przez społeczność priorytetów rozwojowych, celów, oraz konkretnych projektów. Poszczególne priorytety i projekty zgodne są z ustaloną wizją rozwoju wsi Czarże.

W zależności od zaawansowania prac, projekty powinny być uszczegółowione. Szczególnie ważne jest określenie kosztów związanych z ich wdrażaniem. Zwykle ma to największy wpływ na ustalanie harmonogramu realizacji planu.

6. Harmonogram wdrażania planu

Harmonogram wdrażania planu wyznacza priorytety dotyczące działań w krótszej i dłuższej perspektywie oraz określa odpowiedzialnych za realizację całego planu oraz poszczególnych jego elementów.

Realizacja części elementów planu będzie odbywać się z udziałem władz gminnych. W pierwszej kolejności do realizacji zaplanowano następujące projekty:

1. Budowa drogi gminnej w miejscowości Czarże
2. Rozbudowa ulicy Unisławskiej wraz z budową chodnika i oświetlenia drogowego.
3. Zagospodarowanie miejsca rekreacji przy remizie OSP.
4. Budowa placów zabaw i siłowni zewnętrznych.
5. Budowa i oznakowanie ścieżek rowerowych oraz ustawienie tablic informacyjno – turystycznych.
6. Rozwój agroturystyki.
7. Rozwój sieci oświetlenia drogowego.
8. Organizowanie imprez okolicznościowych dla mieszkańców („Dzień Dziecka”, festyny, jarmark, itp.).
9. Propagowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.
10. Poprawa komunikacji drogowej (remonty dróg).
11. Prace konserwatorskie przy kościele parafialnym w Czarzu.

7. Opis i charakterystyka obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenia oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne a w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego.

Szczególne znaczenie dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców sprzyjających nawiązaniu kontaktów społecznych miejscowości Czarże ma zagospodarowanie centrum wsi. Równie ważnym miejscem sprzyjającym nawiązaniu kontaktów społecznych jest sali OSP kompleks sportowy oraz tereny rekreacyjne (pace zabaw, siłownie zewnętrzne) które służą mieszkańcom całej gminy. Miejscowość Czarże jest położona przy ciągach komunikacyjnych, dróg powiatowych i gminnych. Jednakże duży rozwój budownictwa mieszkaniowego wymusza przebudowę dróg gminnych.

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze - walory krajobrazu - walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecz.) - walory szaty roślinnej (np. runo leśne) - cenne przyrodniczo obszary lub obiekty - świat zwierzęcy (ostoje, siedliska) - osobliwości przyrodnicze - wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy) - podłoże, warunki hydrogeologiczne - gleby, kopaliny	X X	X	X X X X	X X
Środowisko kulturowe - walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe - walory zagospodarowania przestrzennego - zabytki - zespoły artystyczne	X	X X	X	
Dziedzictwo religijne i historyczne - miejsca, osoby i przedmioty kultu - święta, odpusty, pielgrzymki - tradycje, obrzędy, gwara - legendy, podania i fakty historyczne - ważne postacie historyczne - specyficzne nazwy	X X	X X	X	X
Obiekty i tereny - działki pod zabudowę mieszkaniową - działki pod domy letniskowe - działki pod zakłady usługowe i przemysł - pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe - tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny) - place i miejsca publicznych spotkań - miejsca sportu i rekreacji	X X		X X X	X X
Gospodarka, rolnictwo				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)			X	
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe		X		
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	X			
Sąsiedzi i przyjezdni - korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna) - ruch tranzytowy - przyjezdni stali i sezonowi	X	X	X	
Instytucje - placówki opieki społecznej - szkoły - świetlica wiejska	X	X		X
Ludzie, organizacje społeczne - OSP - KGW - stowarzyszenia, rada parafialna - darczyńcy i sponsorzy	X			X X X

Arkusz 2

JACY JESTEŚMY ?– Diagnoza aktualnej sytuacji naszej wsi

Jakie jest nasza wieś?

Co ją wyróżnia?	Atrakcyjne położenie w pradolinie Wisły; nieskażone środowisko naturalne
Jakie pełni funkcje?	Wieś typowo rolnicza z nielicznymi zakładami usługowo – handlowymi, mieszkalne
Kim są mieszkańcy?	Rolnicy, emeryci i renciści,
Co daje utrzymanie?	Rolnictwo; działalność gospodarcza; praca etatowa głównie poza terenem zamieszkania, emerytury rolnicze
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	OSP, Rada Sołecka; Koło Gospodyń Wiejskich, Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zespół Nadwiślanie
W jaki sposób rozwiązują problemy?	Dyskusje, współpraca z UG, własna praca, zebrania wiejskie, interwencje u sołtysa, konsultacje
Jaki wygląd ma nasza wieś?	Obejścia z reguły zadbane, większość dróg asfaltowych, Wieś częściowo oświetlona, budynki utrzymane w stanie technicznym zadawalającym
Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?	Dożynki wiejskie; Dzień Strażaka, Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, itp., spotkania wigilijne seniorów, obrzędy weselne, odpusty, jarmark, festyn rodzinny
Jak wyglądają mieszkania i obejścia?	Domy jednorodzinne, obejścia z reguły zadbane, uporządkowane zagrody, domy w dobrym stanie technicznym
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	Wieś zwodociągowana; brak kanalizacji sanitarnej - ścieki odprowadzane indywidualnie do szczelnych zbiorników; propagowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków
Jakie jest rolnictwo?	Drobne i średnie, nastawione na hodowlę bydła mlecznego i trzody chlewnej
Jakie są powiązania komunikacyjne?	Własny transport, komunikacja publiczna
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Zajęcia w świetlicy wiejskiej, organizowanie Dnia Dziecka, zabawy, biwaki, festyny itp.

Arkusz 3

ANALIZA SWOT

Podsumowanie sytuacji rozwojowej wsi Czarże

SILNE STRONY

- wysokie walory krajobrazu,
- czyste otoczenie i środowisko naturalne,
- tereny zalesione,
- jeziora i inne zbiorników wodnych,
- tereny pod budownictwo mieszkaniowe,
- dostęp do obiektów użyteczności publicznej (kościół, szkołę, OSP, ośrodek zdrowia).

SŁABE STRONY

- brak kanalizacji sanitarnej,
- niewystarczająca liczba połączeń komunikacji publicznej,
- brak gazociągu,
- brak kąpieliska,
- mało ścieżek rowerowych,
- niewystarczająca ilość terenów rekreacyjnych,
- część dróg gruntowych nieutwardzonych,
- duża odległość od miasta,
- brak komunikacji szynowej.

OKAZJE

- możliwość uzyskania środków finansowych zewnętrznych,
- moda na mieszkanie „za miastem”,
- rozwój agroturystyki.

ZAGROŻENIA

- zła sytuacja rolnictwa,
- zła koniunktura gospodarcza,
- migracja młodzieży do miejsc bardziej atrakcyjnych.

Arkusz 4

WIZJA STANU DOCELOWEGO

Jaka ma być nasza wieś za 10 lat?

Co ma ją wyróżniać?	Estetyka i nieskażone środowisko naturalne, czysta, zadbana; budynek OSP zmodernizowany, świetlica wiejska urządzona i zmodernizowana, chodniki oraz ścieżki rowerowe,
Jakie ma pełnić funkcje?	Wieś rolnicza; agroturystyczne i usługowe,
Kim mają być mieszkańcy?	Aktywni, zaangażowani, w pełni identyfikujący się z wsią, dbający o rozwój wsi,
Co ma dać utrzymanie?	Rolnictwo; usługi, agroturystyka, praca etatowa głównie poza terenem zamieszkania,
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	OSP, KGW, LZS, Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zespół Nadwiślanie,
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Dyskusje, zebrania wiejskie, działalność społeczna,
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Estetyczna, dużo zieleni, chodniki wzdłuż głównych ulic, oświetlone drogi i ciągi pieszych, boisko sportowe z miejscami parkingowymi, trybunami i infrastrukturą towarzyszącą, zadbane centrum wsi, plac zabaw dla najmłodszych, oznakowane ścieżki rowerowe, tablice informacyjne, nowoczesne osiedla mieszkaniowe, utwardzone większość dróg,
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	Ludowe – odpusty, dożynki, obrzędy weselne, imprezy okolicznościowe; sportowe – zawody i pokazy strażackie
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	Estetyczne; zadbane, posiadające przydomowe oczyszczalnie ścieków, odnowione elewacje, przydomowe ogródki pełne kwiatów i zieleni,

Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Taki jak obecny, bądź lepszy; segregowane odpady, przydomowe oczyszczalnie ścieków,
Jakie ma być rolnictwo?	Dochodowe i zmodernizowane; nastawione na działalność agroturystyczne,
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Połączenia PKS o zwiększonej częstotliwości kursów,
Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?	Plac zabaw dla najmłodszych; Boisko sportowa dla rozwijania swoich zainteresowań, zajęcia w świetlicy wiejskiej, imprezy kulturalne i sportowe,

ARKUSZ PLANOWANIA NASZA MAŁA STRATEGIA – PLAN ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI

Wizja Rozwoju Wsi	
Priorytet 1 „Nasza wieś miejsce estetyczne, bezpieczne i atrakcyjne”	
Cel 1:	Cel 2:
Podniesienie atrakcyjności turystycznej wsi	Rozwój infrastruktury
Projekty: 1. Zagospodarowanie miejsca rekreacji przy terenie OSP. 2. Budowa placów zabaw i siłowni zewnętrznych. 3. Rozwój agroturystyki. 4. Budowa i oznakowanie ścieżek rowerowych i ciągów pieszych oraz ustawienie tablic informacyjno – turystycznych. 5. Organizowanie imprez okolicznościowych dla mieszkańców („Dzień Dziecka”, Dzień Seniora, festyny, jarmark itp.). 6. Prace konserwatorskie przy kościele parafialnym w Czarzu.	Projekty: 1. Budowa drogi gminnej w miejscowości Czarze. 2. Rozbudowa ulicy Unisławskiej wraz z budową chodnika i oświetlenia drogowego. 3. Rozwój sieci oświetlenia drogowego w tym szczególnie ulicy Chełmińskiej, Słonecznej, Spokojnej, Szlacheckiej i Żwirowej. 4. Poprawa komunikacji drogowej (remonty dróg) i asfaltownie ulica: Leśna, Słoneczna, Spokojna, Szlachecka, Żwirowa. 5. Propagowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

HARMONOGRAM WDRAŻANIA PLANU I ZARZĄDZANIE

Priorytet	Cel	Projekt	Termin realizacji	Sposób finansowania	Uwagi
„Nasza wieś miejsce estetyczne, bezpieczne i atrakcyjne”	1.Podniesienie atrakcyjności turystycznej wsi	Zagospodarowanie miejsca rekreacji na terenie OSP,	2018 - 2028	budżet gminy; środki unijne, fundusz sołecki	
		budowa placów zabaw i siłowni zewnętrznych,	2018-2028	budżet gminy; środki unijne	
		Budowa i oznakowanie ścieżek rowerowych i ciągów pieszych oraz ustawienie tablic informacyjno – turystycznych	2018 - 2028	budżet gminy; środki unijne Lasy Państwowe	
		Rozwój agroturystyki	2018 - 2028	budżet gminy; ODR	
		Organizowanie imprez okolicznościowych dla mieszkańców („Dzień Dziecka” itp.)	kontynuacja działań	budżet gminy; sponsorzy, fundusz sołecki	
		Prace konserwatorskie przy kościele parafialnym w Czarzu	kontynuacja działań	parafia, konserwator zabytków środki zewnętrzne, budżet gminy	
	2. Rozwój infrastruktury	Budowa drogi gminnej w miejscowości Czarze	2018-2019	budżet gminy; środki unijne	
		Rozbudowa ulicy Unisławskiej wraz z budową chodnika i oświetlenia drogowego	2019-2022	budżet gminy, środki unijne fundusz sołecki	
		Poprawa komunikacji drogowej (remonty dróg) i asfaltownie ulica: Leśna, Słoneczna, Spokojna, Szlachecka, Żwirowa	2018 - 2025	budżet gminy; środki unijne	
		Rozwój sieci oświetlenia drogowego w tym szczególnie ulicy Chełmińskiej, Słonecznej, Spokojnej, Szlacheckiej i Żwirowej	2018 - 2028	budżet gminy; środki unijne fundusz sołecki	
		Propagowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	kontynuacja działań	ODR, środki prywatne budżet gminy	

Zadanie przewidziane do realizacji w pierwszej kolejności.

Priorytet 1. „NASZA WIEŚ MIEJSCE ESTETYCZNE, BEZPIECZNE I ATRAKCYJNE”

Cel 2. „Rozwój infrastruktury”

Projekt: „Budowa drogi gminnej w miejscowości Czarże”

Przedmiot projektu:

- 1/ budowa drogi z nawierzchnią z kostki betonowej,
- 2/ budowa chodnika,
- 3/ wykonanie zawrotki,
- 4/ wykonanie niezbędnych miejsc parkingowych przyległych do jezdni.

Zadanie jest spójne ze Strategią Rozwoju Gminy Dąbrowa Chełmińska na lata 2014-2023 przyjętej Uchwałą Rady Gminy nr XXXIII.295.2013 z dnia 12 grudnia 2013 roku w sprawie przyjęcia dokumentu pod nazwą Strategia Rozwoju Gminy Dąbrowa Chełmińska na lata 2014-2023.

Jest to projekt priorytetowy dla miejscowości Czarże ze względu na polepszenie dostępu do obiektów użyteczności publicznej tj. szkoły, obiektów sportowych, przedszkola, placów zabaw, sali gimnastycznej.

Realizacja w/w inwestycji przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz poprawy jego płynności.

Koszt przedsięwzięcia: 450 000,00 zł / brutto.